

Devlet Memurları Kanun Tasarısında Yönetici Anlamı

YAZAN :

Melih KÖKNEL

Yüksek Mühendis



Devlet Memurları Kanun tasarısı (Personel Kanunu) bütünüyle ilk bakışta ileri ve yeterli görünmekle beraber, asrımızın kökleşmiş bazı kurallarına aykırıdır. İlimin ve tekniğin toplum hayatındaki etkisi bu kuralların başında gelir. Yeni kanun tasarısında Devletin gelişmesinde ve kalkınmasında gerçek yöneticilere yer verilmemekte bunlar, yönetilenler safına itilmektedir.

Ulusun bilgisi dışında, gizlilik içinde hazırlanan kanun tasarısı, belirli bir zümrenin hegemonyasına bırakılmıştır. Özellikle bu düşünce kanunda tüzük yönetmelik ve kararlara bırakılan noktalarda gizlenmeğe çalışılmıştır. Teknik elemanların ve bilginlerin yönetici sınıfa sokulmıyarak, yönetilenlerin sınıfına düşürülmesi yolunda bir eğilim vardır. Kanun tasarısından yöneticilerin ve genellikle mülkiyelilerin idareci olarak çevrelerinde kendilerinden başkasını görmeyi istemedikleri ve kendi idarecilik formasyonlarını ve özellikle mevzuat ve kanun bilgilerinin teknik konuları sevk ve idare etmek için yeterli olacağı kanısında, bulundukları anlaşılmaktadır. Oysaki, Bayındırlık Bakanlığı, İmar ve İskân Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Müsteşar ve Genel Müdürleri hep teknik kimselerdir.

Bugün asrımız "Bilimsel hümanizma"ya dayanmaktadır. Gerçekte, hümanizma hiçbir sınır tanımaz; fakat buna rağmen ister istemez ilmin ve tekniğin etkisi altına girmiştir.

Pozitif ilimlere dayanan yapıcılık konularındaki sevk ve idarenin ancak o mesleğin ilmi ve teknik formasyonunu taşıyan ve yıllarca bu işlerde çalışmış ve tecrübeler kazınarak alt kademeden üst kademeye

gelmiş teknik personelden yöneticilik niteliğini taşıyan kimselerle mümkün olacağı şüphe götürmez bir gerçektir.

Devletimizin plânlı kalkınmasındaki başarısı, teknik potansiyele dayanmaktadır. Bu da, ancak teknik formasyonlu yöneticilerin iş başına getirilmesiyle mümkündür. Bu gün devletler, dış politikalarını bilim adamlarının ve teknik elemanların çalışmalarına göre yöneltmektedirler. Teknik alandaki en ufak bir başarı, ulusların yaşama güvenine etkimektedir.

Yirminci yüzyılda ulusları bir devlet haline getiren faktörler genel olarak şekilde farklı, fakat esasta aynıdır. Hertoplum bir devlet kuramaz. Bir ulusu devletleştiren KANTİTATİF (Kemiyyetsel) değerler olmayıp, KALİTATİF (Keffiyetsel) değerlerdir. Bugün hiç tereddüt etmeden denilebilir ki; ulusları devletleştiren, ilme ve tekniğe dayanan ortak bir kültür birliği ve bunun doğurduğu kuvvetli bir ekonomik düzendir. Hukuk düzeni ise bunların bir neticesidir. Ekonomik düzen bozulduğu anda, hukuk düzeni ne kadar mükemmel esaslara dayanırsa dayansın, işlemez hale gelmeğe mahkumdur. Kültür seviyeleri yüksek olmayan devletlerin ellerinde tabii zengin geçim kaynakları bulunsa

dahi ekonomik bünyeleri daima zayıftır. Gelişmiş devletler tarafından sömürülmeğe ve onların etkisi altına girmeğe mahkumdurlar.

Henri Poincare'nin "İlim ilim içindir" kredosu, nükleer enerjinin gelişmiş devletlerin değerleri arasında yer almasıyla, "İlim ve teknik devlet içindir" şeklinde kalıplaşmıştır. İlim ve teknik politikaya olduğu kadar ekonomiye de tahakküm etmekte, diplomasiyi ve geriye kalar her şeyi etkisi altına almaktadır. Ancak gönül ister ki bu etki vicdanı olsun, aksi halde bundan önceki yazılarımızda da belirttiğimiz şekilde Bacon ve Rabelais'nin dediği gibi: "Vicdana dayanmayan ilim, ruhur yıkımından öteye gidemez" Hiroşima semalarında patlayan ilk atom bombası gibi düşüncenin müşahhas bir örneğidir. Bu gerçeğin ışığı altında çalışan ilim adamları, ulusları beşerî felâketlerden korurlar ve devletin dengesini kurarlar. Bu da bize, bilim adamlarının ve teknik personelin devlet düzenindeki yönetici fonksiyonunu çok açık bir şekilde göstermektedir.

XIX. asırda sanayinin gelişmesiyle doğan sosyal hareketler, ilmin ve tekniğin ulusların var oluşlarında oynadıkları hakiki rolü suur üstüne çıkararak bir gerçek haline sokmuştur. Türk ulusunda da ilk gerçek etkisini 1908 İkinci Meşrutiyet hareketlerinde kendini göstermiş ise de ancak bünyemize Atatürk'ün kurmuş olduğu Cumhuriyet idaresi ve Kemalist rejimle yerleşebilmiştir. "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir" sözü, ulusun meşalesi olacaktı. Fakat malesef kısa zamanda istismarcı zümreler devletin gelişmesini atalete uğratmışlar ve hasis menfaatleri uğruna ekonomik düzenini bozmışlardır. Devlet mekanizmasındaki bu düzensizliği siyasi partilere de yöneltilmişler, bunların yapıcılık fonksi-

yonlarını soysuzlaştırmışlar ve devlet düzeni içinde birer anarşi unsuru haline getirmişlerdir. Böylece yaratılan bulanık ortamda şahsi çıkarlarını gizlemeğe çalışmışlardır.

Devletin bekası için bu sakat zihniyete bir son vermenin zamanı çoktan gelmiş ve hattâ geçmiş bulunmaktadır.

Devlet memurları için bu konuda söylenebilecekler, siyasi partiler için de doğrudur. Siyasi partileri yapıcı bir mecraya yönetebilmek için en rasyonel tedbir, bünyelerindeki yönetici organların çoğunluğunu müsbet ilimlerle ilgili formasyonu olan kimselerden teşkil etmektedir. Görünüşte bu da belki yeter olmakla beraber ilk kademede aranacak gerek şarttır. Teknik hüviyetleri olan bu kişilerin yeter olmaları için, ayrıca yönetici ve politik nitelikte de olmaları şarttır. Oysa bugün,

politika mesleksizlerin geçimini sağlayan bir meslek haline gelmiştir ve bu sakat düşünce devletin yönetici kadrolarına kadar etkilemiştir. Memleketin kalkınması, bir meslektaşımızın dediği gibi, herkesin kendi formasyon sahasında çalışması ve diğer formasyon sahalarında çalışanlarla işbirliği yapmasındadır. Yoksa kendi sahaları dışındaki işleri yönetmek hevesine kapılan idarecilerin memleketi ileriye değil, geriye götüreceğinden hiç şüphe edilmemelidir. İdari rejim ne olursa olsun, bugün gelişmiş devletlerde eski "bürokrasi" anlamı ölmüş, yerine "teknokrasi"yi doğurmuştur. Bundan böyle, pozitif ilimlere dayanmayan devletin ve siyasi partilerin faaliyetleri, demagojiden öteye gidemezler, hiçbir zaman ulusun yararına olumlu bir hedefe ulaşamazlar; şekilde kalıp esasa inemezler. Devlet düzeninde

"teknokrasi"nin kurulması, bütün siyasi partilerin ana hedefi olmalıdır. Bu esas dahilinde idari müesseseler ilmi ve teknik esaslara göre yeniden revizyona tâbi tutulmalı ve herkesin görev, yetki ve sorumluluklarını belirten talimatlar, koordineli bir şekilde ve kısa bir süre içinde hazırlanmalıdır. Buda ancak Devlet Memurları Kanun tasarısının, bazı zümrelerin hasis menfaatlerine yararlı olacak şekilde hazırlanmasını önlemek ve gerçek yöneticileri iş başına getirecek hükümler taşıyan bir kanun tasarısı üzerinde çalışmakla mümkün olacağı kanısındayız.

Büyük Millet Meclisinde bu kanun tasarısı üzerinde çalışan komisyonun, yukarıda açıkladığımız hususların ışığı altında, ulusumuzun yararına gerekli düzeltmeleri yapacağına kuvvetle inanmaktayız.

(Dünya Gazetesinden)

MENEMEN

Belediye Başkanlığından

C i n s i	Markası	Adet	Muhammen Bedeli Lira	Tutarı Lira	Geçici Teminatı Lira
EPV6. Tipi 4. Zamanlı 200 Hp. 156 KVA. Dizel elektroyen ve yardımcı unsurlarıyla	Blackstone	1	128.000,00	128.000,00	9.600,00
" " "	"	1	132.000,00	132.000,00	9.900,00
" " "	"	1	132.000,00	132.000,00	9.900,00
Transformatorlar 315 KVA.	AEG	1	19.500,00	19.500,00	1.462,50
" " 200 "	"	1	18.000,00	18.000,00	1.350,00
" " 200 "	"	1	18.000,00	18.000,00	1.350,00
" " 160 "	"	1	18.000,00	18.000,00	1.350,00
Dijektör 315 amper tam yağlı ayarlı	Brown Boveri	1	5.000,00	5.000,00	375,00
Dijektör 200 amper tam yağlı ayarlı	"	1	3.000,00	3.000,00	225,00
Dijektör 400 amper yağsız kuru	Galileo	1	2.500,00	2.500,00	187,50
Trafo merkez tablosu maa müstemi-lâti		1	2.000,00	2.000,00	150,00
" " "		1	1.750,00	1.750,00	131,25

1 — Belediyemiz İşletmesine ait olan ve yukarıda evsafı gösterilen eşya satılıktır. İstekli olup fazla bilgi almak isteyenlerin Belediyemize müracaatları gerekir.

(Basın A. 2042) 77